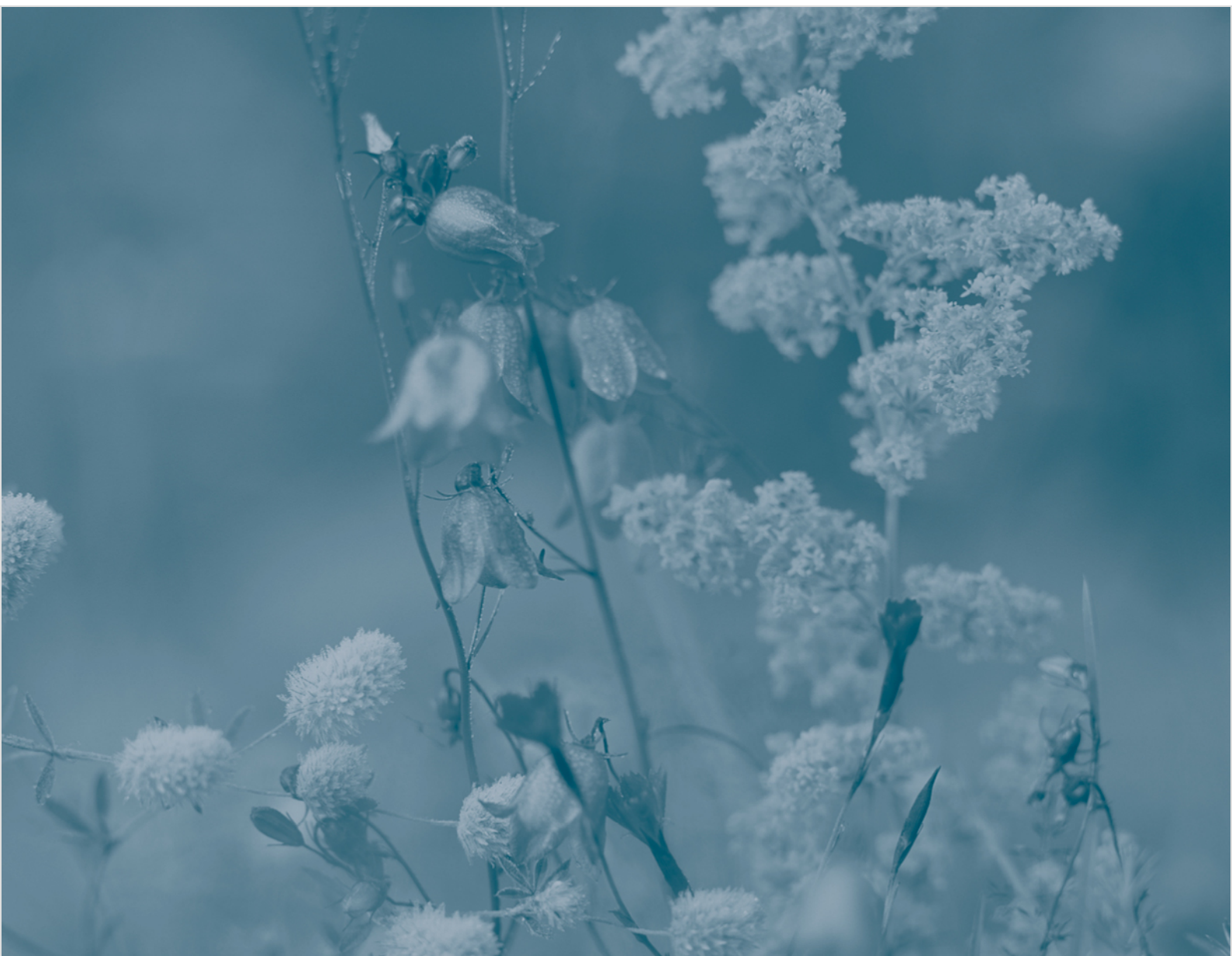

Svar på planeringsförutsättningar och direktiv 2027 och plan 2028–2029

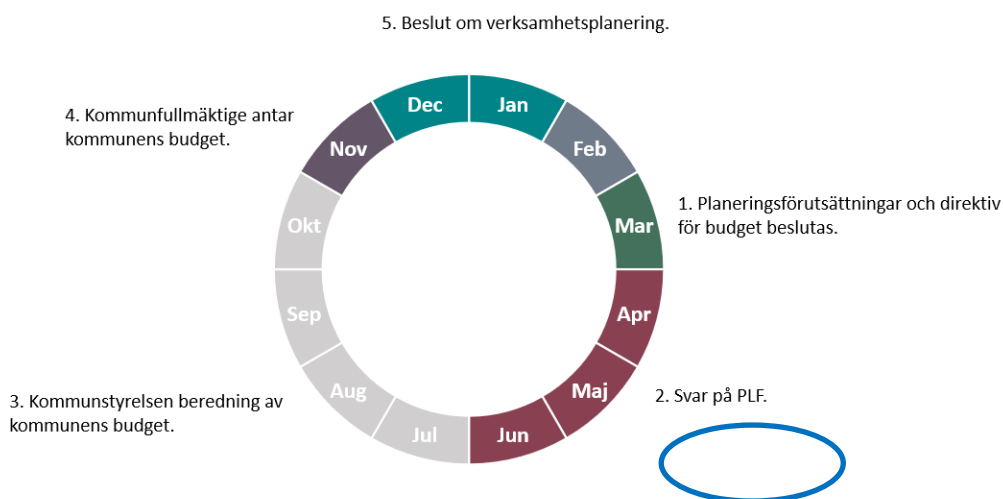
SOCIALNÄMNDEN

Inledning

I enlighet med kommunens riktlinjer för ekonomistyrning framgår det att kommunstyrelsen har till uppgift att upprätta en budget för nästa kalenderår. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. I budgeten ska skattesatsen, anslagen samt peng- och checkbeloppen anges. Budgeten ska även innehålla en plan för verksamheten under budgetåret. Den ska också innehålla en plan för ekonomin för en period om tre år.

Nämndernas och kommunstyrelsen svar på planeringsförutsättningar och direktiv till budget (PLF) utgör underlag till kommunens budget.

Svar på planeringsförutsättningar och direktiv till budget

Planeringsförutsättningar och direktiv till budget anger de ekonomiska förutsättningarna för budgetarbetet. Nämndernas och kommunstyrelsens svar på PLF ska beslutas senast i juni av respektive nämnd och styrelse.

Rapport

Datum: 2026-06-04

Diarienummer: SN 2026/0092

Socialnämnden

Anna Dalén Engryd,

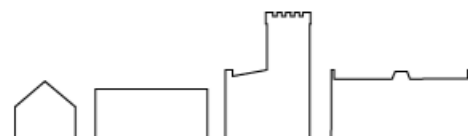
Veronica Hård,

Verksamhetscontrollers

Innehåll

1. Sammanfattning	4
2. Nämndens ansvar	5
3. Utvecklingsområden	6
4. Mål	9
4.1. Hög kvalitet	9
4.2. Stor valfrihet.....	9
4.3. Hög attraktivitet	9
4.4. Hög effektivitet.....	9
4.5. Hållbar utveckling.....	9
4.6. Förändringar av mål	9
5. Ekonomi.....	10
5.1. Driftredovisning.....	11
5.2. Kostnader fördelade på kostnadsslag	12
5.3. Verksamhetens nettokostnader	15
5.4. Volymer	19
6. Scenarier vid kompensation om 1,2 och 3 procent	22
6.1. Kompensation 1%.....	22
6.2. Kompensation 2%.....	23
6.3. Kompensation 3%.....	23
7. Investeringar.....	25
7.1. Tidsbestämda projekt.....	25
7.2. Årliga anslag	25
7.3. Totalsumma av investeringar	25
7.4. Tillkommande kostnader.....	25
8. Risker	26
8.1. Ekonomiska risker	26
8.2. Risker för verksamhet	27
8.3. Omvärldsrisker	27
9. Omvärldsanalys	28

1. Sammanfattning

Avsnittet redogör övergripande om nämndens mål och budget för kommande verksamhetsår.

Socialnämnden är ansvarig för socialtjänsten i kommunen och har det yttersta ansvaret för att tillhandahålla tjänster till människor i alla åldrar. Detta ansvar inkluderar myndighetsutövning, förebyggande verksamhet samt individuella stöd- och skyddsinsatser för personer i utsatta livssituationer.

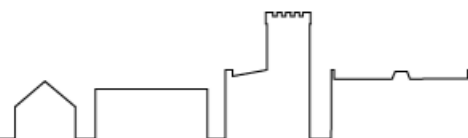
Socialnämndens budget år 2027 uppgår till 857,2 miljoner kronor (netto). Nämndens nettokostnader ökar med 11,7 miljoner kronor motsvarande 1,4 procent ökning jämfört med budget 2026. Nettokostnadsökningen beror främst på ökade kostnader inom äldreomsorgen till följd av ökade volymer inom hemtjänsten samt ökad andel demensplatser på vård- och omsorgsboenden. Även inom individ- och familjeomsorgen syns prognostiserade ökningsar av volymer inom området familj för öppenvårdsinsatser till följd av ett mer förebyggande arbete för att motverka långvariga och kostsamma institutionsplaceringar. Prognoserna avseende volymer är framtagna på analyser med beaktande av både lokal statistik och nationella rapporter.

Förslaget till budget 2027 är beräknat enligt de planeringsförutsättningar och direktiv som kommunstyrelsen angett tillsammans med de volymförändringar som förväntas i verksamheterna.

Verksamhetsåren 2027–2029 kommer att präglas av det redan påbörjade omställningsarbetet till en modern och hållbar socialtjänst. Arbetet består i att säkerställa en socialtjänst med ett förebyggande perspektiv och en organisation som kännetecknas av en tillgänglig, serviceinriktad och kunskapsbaserad verksamhet.

Under planeringsperioden kommer ett stort antal lagförändringar träda i kraft som får direkt påverkan på socialtjänstens kärnuppdrag. Lagstiftningen kommer att ålägga socialnämndens verksamheter ett större, bredare och mer komplext uppdrag. Socialnämnden ser en risk att dessa förändringar, utifrån planeringsförutsättningarna, inte har tagits i beaktande vilket kan få konsekvenser för finansieringen av de insatser som krävs enligt lagstiftarens intentioner.

Socialförvaltningen konstaterar att det vid en kompensation motsvarande 1 och 2 procents uppräknings för åren 2027–2029 skulle innebära att socialnämndens verksamheter behöver genomföra effektiviseringsåtgärder som främst skulle få konsekvenser för de pågående och planerade utvecklingsåtgärderna socialnämndens verksamheter behöver och är skyldiga att genomföra.

2. Nämndens ansvar

Avsnittet redogör övergripande för nämndens ansvar och verksamhet.

Socialnämnden är ansvarig för socialtjänsten i kommunen och har det yttersta ansvaret för att tillhandahålla tjänster till människor i alla åldrar. Detta ansvar inkluderar myndighetsutövning, förebyggande verksamhet samt individuella stöd- och skyddsinsatser för personer i utsatta livssituationer.

Socialnämnden ansvarar för kommunens åtaganden inom individ- och familjeomsorg, mottagning av nyanlända, äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning, familjerådgivning samt kommunens uppgifter enligt Alkohollagen (2010:1622), Lagen (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel, tillsyn enligt Tobakslagen (2018:2088), Lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag och utredning av färdtjänst.

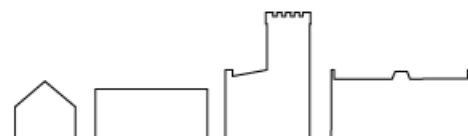
Nämnden har även ansvar för ledning och tillsyn av den kommunala hälso- och sjukvården samt för de kommunalt drivna verksamheterna inom sitt ansvarsområde. Dessutom ingår det i socialnämndens ansvar att strategiskt planera för att möta kommuninvånarnas behov, exempelvis genom särskilda boendeformer för personer med stora vård- och omsorgsbehov.

Verksamheter inom socialnämndens ansvarsområde drivs av privata utförare enligt kundvalssystemet enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV), genom upphandling enligt Lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) samt i egen regi. Nämnden ansvarar för att upphandla privata utförare och följa upp kvaliteten i verksamheterna, både för privata utförare och egen regi.

Socialförvaltningen är organiserad i fyra avdelningar och kommunens egen regi inom vård- och omsorg. Förvaltningen leds av socialdirektör och i ledningsgruppen ingår de fyra avdelningscheferna och vård- och omsorgschef. Förvaltningen kännetecknas av samarbete, nära ledarskap och ett nyfiket och framåtblickande utvecklingsarbete och bidrar på flera sätt till det kommunövergripande arbetet med att utveckla och effektivisera arbetsprocesser inom kommunen.

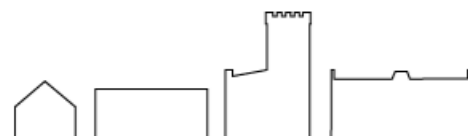
Familjerätten är en gemensam tjänstemannaorganisation inom socialnämndens familjerättsområde mellan kommunerna Danderyd, Lidingö, Vaxholm och Täby, där Danderyd är värdkommun och ordförande i styrgruppen.

FOU Nordost ägs gemensamt av majoriteten av Nordost-kommunerna, med Danderyd som värdkommun och ansvarig för drift och ordförandeskap i styrgruppen.

Sedan den 20 mars 2025 ingår förvaltningen i en avtalssamverkan med Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd (SRMH). Avtalssamverkan innebär att handläggningen och tillsynen enligt Alkohollagen (2010:1622), Lagen om tobak och liknande produkter (2018:2088), Lagen om handel med vissa receptfria läkemedel (2009:730) och Lagen (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter för Danderyd kommuns räkning utförs av SRHM.

Socialnämnden arbetar med kvalitetsledningssystem för att systematiskt och kontinuerligt säkra och utveckla kvaliteten i verksamheten. Detta inkluderar egenkontroller, avvikelshantering och uppföljning av målstyrningens indikatorer.

3. Utvecklingsområden

Avsnittet redogör nämndens utvecklingsområden och beskriver de förändringar som krävs utifrån lagändringar, politiska ambitioner, medborgarnas förväntningar och verksamhetens förutsättningar.

Socialförvaltningen kommer under de närmaste åren att genomföra stora förflyttningar för framtidens socialtjänst. Med nya socialtjänstlagen som ledstjärna ska socialnämndens verksamheter erbjuda en modern, lätt tillgänglig socialtjänst som alltid ger det lilla extra i form av bemötande för att erbjuda Danderyds kommuninvånare en hög service utifrån deras individuella behov så att de kan tillförsäkras skäliga levnadsförhållanden. Detta samtidigt som organisationen ska präglas av effektivitet och ansvarsfull ekonomisk hushållning.

Nedan presenteras socialnämndens utvecklingsområden under perioden 2027–2029. Utvecklingsområdena är framtagna utifrån lagstiftningens krav, politiska ambitioner, medborgarnas förväntningar och verksamhetens förutsättningar.

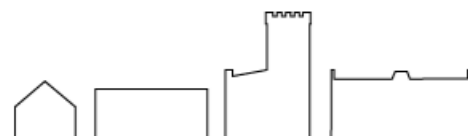
En lätt tillgänglig socialtjänst

En lätt tillgänglig socialtjänst innebär att det ska vara enkelt för Danderyds kommuninvånare att få information om samt tillgodogöra sig det stöd och den service socialtjänsten erbjuder. Arbetet för en lätt tillgänglig socialtjänst syftar till att sänka trösklarna för att söka stöd och upprätta förtroende för socialtjänsten. För att möta dessa förväntningar behöver socialtjänsten identifiera nya arbetssätt så att kommuninvånarna med lätthet i ett tidigt stadie kan komma i kontakt med nämndens verksamheter. En del av att socialtjänsten ska vara lätt tillgänglig handlar även om att anpassa och digitalisera arbetssätten. Vidare behöver förvaltningen som en del i utvecklingsarbetet lyssna till de målgrupper socialtjänsten verkar för och anpassa arbetssätten utifrån de verkliga behoven.

En förebyggande socialtjänst

Socialtjänsten är enligt lag ålagd att ha ett förebyggande perspektiv och arbeta förebyggande. Det förebyggande arbetet behöver vara en integrerad del av allt ordinarie arbete inom socialtjänsten. Det är väl belagt att förebyggande arbete och tidiga insatser kan bidra till att motverka att uppkomna problemen förvärras, stödja personen att stärka sina egna resurser och fördröja behovet av mer omfattande insatser.

Socialförvaltningen behöver fortsatt se över sina arbetssätt och sin organisation för att möta kraven på att arbeta förebyggande och kunna erbjuda tidiga insatser innan enskilda individers behov blir för omfattande.

Ett förebyggande arbete kan på sikt leda till ett minskat behov av insatser som beslutas genom myndighetsutövning. Vidare kan ett tidigt stöd medföra minskade kostnader för mer ingripande insatser, vilket kan göra att kostnaderna för socialtjänsten minskar på sikt. Då förebyggande arbete är ett långsiktigt arbete är det dock troligt att kostnaderna under en övergångsperiod i stället kommer att öka och ekonomiska effekter av förvaltningens förebyggande arbete kommer att synas först längre fram.

En socialtjänst som erbjuder insatser och service av god kvalitet

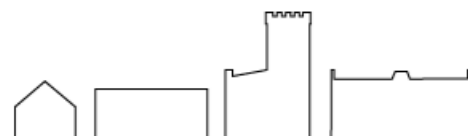
Under den planerade perioden kommer socialförvaltningen att ta stora kliv i riktning mot en mer systematiserad verksamhets- och kvalitetsstyrning. Socialförvaltningen kommer att införa processbaserade arbetssätt och en ändamålsenlig struktur för uppföljning. Målet är en effektiv och rättssäker organisation som säkerställer insatser och service av hög kvalitet. Detta ligger även i linje med socialtjänstlagen där det framgår att socialtjänsten ska vara kunskapsbaserad vilket innebär att vi systematiskt ska skaffa oss kunskap om vilka insatser som faktiskt fungerar och som leder till att invånarnas behov tillgodoses.

En robust organisation

Socialnämndens verksamheter ska kännetecknas av en organisation som har ett högt medarbetarengagemang och en organisation som ständigt utvecklas och där det kollektiva lärandet tillvaratas. Organisationen ska även vara rustad för att utifrån förändrade förutsättningar snabbt och flexibelt kunna ändra riktning utan att kärnuppgiftet påverkas.

Organisationen ska genomsyras av tillit och trygghet där varje medarbetare upplever att det är tydligt vad som förväntas och att samtliga medarbetare upplever ett stort engagemang och ansvar inför socialnämndens gemensamma uppdrag. Ledarskapet är centralt i denna del för att trygga medarbetare, skapa sammanhang och leda mot måluppfyllelse av nämndens mål. Socialförvaltningens chefer ska ha ett nära och tillitsfullt ledarskap och agera förebilder samt alltid utgå ifrån vad som är bäst för Danderyds kommuninvånare.

För att nå målet om en robust organisation krävs en gemensam och förankrad riktning samt efterfrågan av resultat för en sammanhållen och förebyggande välfärd. Vidare är en starkt samverkan och helhetssyn i kommunen för att bättre möta invånarnas behov och förebygga sociala problem en viktig förutsättning.

4. Mål

Avsnittet redogör för nämndens förslag till mål samt eventuella förändringar av mål.

4.1. Hög kvalitet

Socialförvaltningens insatser är lätt tillgängliga och av hög kvalitet.

Socialförvaltningen utvecklar digitala lösningar för att förbättra kommunens service och insatser.

Alla kommuninvånare som kommer i kontakt med socialförvaltningen ska få adekvat stöd och hjälp. Under 2027 är det fortsatt fokus att utveckla stödet kring våld i nära relationer.

4.2. Stor valfrihet

Kommuninvånarna har möjlighet att välja bland ett brett utbud av insatser.

4.3. Hög attraktivitet

Socialförvaltningen är en attraktiv arbetsgivare med en god arbetsmiljö.

4.4. Hög effektivitet

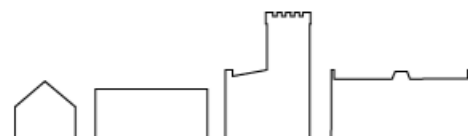
Socialförvaltningen bedriver förebyggande arbete och kännetecknas av god ekonomisk hushållning.

4.5. Hållbar utveckling

Socialförvaltningens insatser är jämlika och jämställda.

4.6. Förändringar av mål

Nämnden föreslår inga förändringar av målen.

5. Ekonomi

Tabellen visar nämndens nettokostnader och förändringar för åren 2025 - 2029.

Socialnämnden	(mnkr)	Utfall 2025	Prognos 2026	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Nettokostnader (mnkr)		-766,2	-824,5	-845,5	-857,2	-877,9	-889,8
Förändring (mnkr)			-58,3	-21,0	-11,7	-20,7	-11,9
Förändring (%)			8%	3%	1%	2%	1%

Socialnämndens budget för 2027 uppgår till 857,2 miljoner kronor (netto). Nämndens nettokostnader ökar med 11,7 miljoner kronor jämfört med budget 2026. För planen år 2028 och 2029 uppgår budgeten till 877,9 miljoner kronor respektive 889,8 miljoner kronor, en ökning med 20,7 miljoner kronor respektive 11,9 miljoner kronor.

I planeringsförutsättningarna och direktiv för budget 2027 och plan 2028–2029 (PLF) anges att peng och check ska ökas med 1,0 procent för åren 2027 och 1,0 procent 2028 - 2029. Löneökningarna är beräknade enligt PLF och antas under 2027 - 2029 bli 2,0 procent samt 2,7 procent för prisförändringar, internhyror och overheadkostnader. Personalomkostnadspålägg (PO-pålägg) är beräknat enligt förutsättningarna med 40,5 procent.

Volymerna för vård- och omsorgsboenden är beräknade enligt utredning av demografiska förhållanden vägt mot de förebyggande insatser som påbörjats 2024–2025.

Nettokostnadsökningen på 11,7 miljoner kronor i budget 2027 beror främst på ökade kostnader inom äldreomsorgen med 8,7 miljoner kronor. Kostnadsökningen beror på en ökad volym inom hemtjänsten samt ökad andelen demensplatser på vård- och omsorgsboenden. Boendeplatserna är beräknade till 367 betalda platser för 2027. Peng och check är ökade med 1,0 procent för åren 2027–2029.

Inom Individ-och familjeomsorgen (IFO) är nettokostnadsökningen 8,1 miljoner kronor.

Inom individ- och familjeomsorg, familj, beräknas nettokostnaden för 2027 öka med 8,6 miljoner kronor jämfört med budget 2026. Ökningen förklaras främst av omfördelning av resurser mellan olika verksamheter, ökade volymer inom familjehem, stödboende, öppenvårdsinsatser samt ökade personalkostnader. Nettokostnaden för IFO vuxen, beräknas minska med 0,6 miljoner kronor för 2026. Detta beror främst på minskade nettokostnader för stödboende, HVB-hem samt försörjningsstöd samt lägre beräknade intäkter från

Migrationsverket. Dessutom omfördelas personalkostnaderna till familjeavdelningen, då den nya öppenvårdsmottagningen öppnar. Antal nyanlända för 2027 utgår från kommuntalet för 2026 och omfattar 29 personer, en nivå som även planeras kvarstå 2028–2029.

Inom funktionshinderomsorgen beräknas en nettokostnadsminskning med 3,5 miljoner kronor. Volym och kostnadsminskningen avser främst bostad med särskild service, korttidsvistelse, assistansersättning. Den dagliga verksamheten beräknas öka jämfört med budget 2026.

Inom socialpsykiatri är nettokostnadsökningen 2,2 miljoner kronor. Detta beror främst på en volym och kostnadsökning socialpsykiatri boende och boendestöd.

Inom administration och nämnd är nettokostnadsminskningen år 2027 3,8 miljoner kronor. Minskningen förklaras främst av en omfördelning av resurser mellan verksamheterna administration och nämnd och IFO familj.

5.1. Driftredovisning

Tabellen visar nämndens intäkter och kostnader för åren 2025 - 2029.

Socialnämnden	(mnkr)	Utfall 2025	Prognos 2026	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Intäkter		146,3	137,3	112,7	111,5	112,5	113,5
Kostnader		-915,5	-958,2	-958,2	-968,7	-990,4	-1003,3
Nettokostnader		-769,2	-820,9	-845,5	-857,2	-877,9	-889,8

Socialnämndens (exklusive egen regi) intäkter består främst av avgifter från brukare och försäljning av verksamhet till annan kommun (cirka 60,0 procent), momsbidrag vid köp av ej skattepliktig verksamhet (cirka 24,0 procent) samt bidrag från Migrationsverket (cirka 16,0 procent).

Socialnämndens (exklusive egen regi) största kostnadsposter är köp av huvud-/omsorgs-verksamhet 81,0 procent. Personalkostnaderna motsvarar cirka 10,0 procent. Av kostnadsposten köp av huvud-/omsorgsverksamhet står äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen för 91,0 procent av kostnaden.

5.2. Kostnader fördelade på kostnadsslag

Tabellen visar kostnader fördelade per kostnadsslag för åren 2025 - 2029.

Socialnämnden	(mnkr)	Utfall 2025	Prognos 2026	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Anslag		-138,0	-147,2	-145,7	-140,6	-142,1	-143,7
Volym		-631,3	-673,7	-699,8	-716,6	-735,8	-746,1
Egen regi		3,1	-3,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringsutgift drift							
Nettokostnader		-766,2	-824,5	-845,5	-857,2	-877,9	-889,8
Varav kapitalkostnader							

Anslag

Nettokostnaden för kostnadsslaget anslag (personalkostnader och övriga verksamhetskostnader, exklusive arvoden till kontaktpersoner, uppdragstagare, kontaktfamilj samt resor) visar en minskning i budget 2027 med 5,1 miljoner kronor jämfört med budget 2026. Detta motsvarar en minskning med 3,5 procent. I budgeten för 2027 har kostnader om totalt 9,1 miljoner kronor omklassificerats, vilket motsvarar en ökning med 2,7 miljoner kronor jämfört med budget 2026 på 6,4 miljoner kronor. Omklassificeringen avser arvoden till egna kontaktpersoner och uppdragstagare. Dessa kostnader är volymberoende och styrs av antalet aktuella uppdrag, men har tidigare redovisats inom kostnadsslaget anslag. Inför budget 2027 har dessa kostnader omförts från anslag till volymer, vilket bedöms ge en mer rättvisande redovisning av förvaltningens kostnadsstruktur avseende anslag respektive volymberoende kostnader. Korrigerat för omklassificeringen har anslaget ökat med 1,3 miljoner kronor vilket är 0,9 procent.

I planeringsförutsättningarna och direktiv för budget 2027 och plan 2028–2029 (PLF) anges att löneökningarna är beräknade enligt PLF och antas under 2027 - 2029 bli 2,0 procent samt 2,7 procent för prisförändringar, internhyror och overheadkostnader.

Personalomkostnadspålägget (PO-pålägg) är beräknat enligt förutsättningarna med 40,5 procent.

Inom administration och nämnd minskar anslaget med 3,8 miljoner kronor. Minskningen förklaras främst av en omfördelning av 4,0 miljoner kronor mellan verksamheterna administration och nämnd och IFO familj, som är kopplat till den riktade satsningen på barn och ungas välmående samt en omställning utifrån socialtjänstlagen.

Inom IFO familj ökar anslaget med 3,0 miljoner kronor. Ökningen förklaras främst av en omfördelning av 4,0 miljoner kronor mellan verksamheterna administration och nämnd och IFO familj som är kopplat till den riktade satsningen på barn och ungas välmående samt omställningen utifrån socialtjänstlagen. För att ytterligare möta behoven i den nya satsningen omfördelas även personalresurser från IFO vuxen till IFO familj.

I budget för 2027 har 5,7 miljoner kronor för kostnader som hänförs till arvoden till egna kontaktpersoner/uppdragstagare inom verksamhetsområdena familjehem, kontaktfamilj och ensamkommande barn omklassificerats från kostnadsslaget anslag till volymer.

Inom IFO vuxen minskar anslaget med 1,7 miljoner kronor, främst beroende på minskade personalkostnader inom vuxen då en omfördelning av resurser gjorts till familjeavdelningen. Härtill kommer en minskning av kostnaden för externa tjänster för tolk. Dessutom har 0,2 miljoner kronor har klassificerats om från kostnadsslaget anslag till volymer.

Inom äldreomsorgen ökar anslaget med 0,4 miljoner kronor, vilket främst beror på löneökningar och ökade hyreskostnader.

Inom funktionshinderomsorgen minskar anslaget med 1,7 miljoner kronor. Detta beror främst på att kontaktpersoner klassificerats om från kostnadsslaget anslag till volymer på 1,9 miljoner kronor.

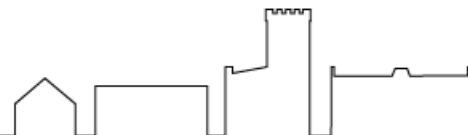
Inom socialpsykiatri minskar anslaget med 1,2 miljoner kronor. Detta beror främst på att kontaktpersoner klassificerats om från kostnadsslaget anslag till volymer på 1,2 miljoner kronor.

Volym

Nettokostnaden för kostnadsslaget volymer (intäkter och kostnad för huvudverksamhet inklusive arvoden till kontaktpersoner, uppdragstagare, kontaktfamilj samt resor) visar en ökning i budget 2027 med 16,8 miljoner kronor, jämfört med budget 2026. Detta motsvarar en ökning med 2,4 procent.

Kostnadsökningen för volymer gäller främst äldreomsorgen där nettokostnaden ökar med 8,3 miljoner kronor. Den största förändringen inom äldreomsorgen avser vård- och omsorgsboenden som beräknas öka med 3,5 miljoner kronor samt hemtjänsten med 2,5 miljoner kronor. Vidare tillkommer volymkostnader för samarbetet med Region Stockholm där initiativet ”under samma tak” på Mörby vårdcentral kommer att bedrivas samt kostnad för syn och hörselinstruktör.

Inom individ- och familjeomsorg, familj, beräknas nettokostnaden för volymer öka med 5,7 miljoner kronor jämfört med budget 2026. I kostnadsökningen för volymer avser 5,7 miljoner

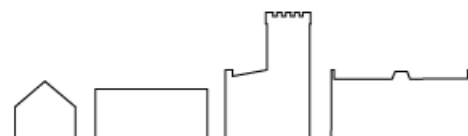
kronor arvoden till egna kontaktpersoner/uppdragstagare inom verksamhetsområdena familjehem, kontaktfamilj och ensamkommande barn. Vidare ses ökade volymer inom familjehem, stödboende och öppenvård, medan volymerna inom hem för vård eller boende (HVB-hem) och ensamkommande barn minskar.

Inom individ- och familjeomsorg, vuxen beräknas nettokostnaden för volymer öka med 1,1 miljoner kronor, vilket beror på ett netto av minskade intäkter från Migrationsverket, men också lägre kostnader för volymer för stödboende, HVB-hem och försörjningsstöd.

Inom funktionshinderomsorgen minskar volymen med 1,7 miljoner kronor, vilket främst beror på lägre volym för bostad med särskild service samt assistansersättning.

Omklassificeringen av kontaktpersoner från anslag till volym avser 1,9 miljoner kronor.

Inom socialpsykiatri beräknas nettokostnaden för volymen öka med 3,4 miljoner kronor, vilket främst beror på en volym och kostnadsökning inom socialpsykiatri boende samt boendestöd. Omklassificeringen av kontaktpersoner från anslag till volym avser 1,2 miljoner kronor.

5.3. Verksamhetens nettokostnader

Tabellen visar nettokostnad per verksamhet för åren 2025 - 2029.

Nettokostnad per verksamhet (mnkr)	Utfall 2025	Prognos 2026	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Administration och nämnd	-19,3	-25,5	-25,5	-21,7	-22,0	-22,3
Individ- och familjeomsorg	-82,4	-94,1	-98,4	-106,4	-108,9	-110,9
Äldreomsorg	-445,8	-472,1	-486,3	-495,0	-507,1	-511,2
Funktionshinderomsorg	-198,1	-204,6	-211,4	-207,9	-212,8	-217,6
Socialpsykiatri	-23,5	-24,6	-24,0	-26,2	-27,1	-27,8
FoU Nordost	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Familjerätt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stimulansmedel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egen regi	3,1	-3,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettokostnader	-766,2	-824,5	-845,5	-857,2	-877,9	-889,8

Administration och nämnd

Inom administration och nämnd är nettokostnadsminskningen år 2027 3,8 miljoner kronor. Minskningen förklaras främst av en omfördelning av 4,0 miljoner kronor mellan verksamheterna administration och nämnd och IFO familj, som är kopplade till den riktade satsningen på barn och ungas välmående, samt en anpassning till ny sociallagstiftning.

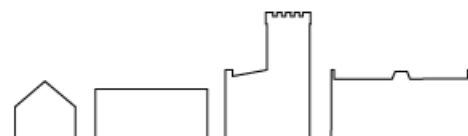
I planen för år 2028 – 2029 beräknas nettobudgeten öka med 1,4 procent respektive 1,4 procent, vilket motsvarar 0,3 miljoner kronor respektive 0,3 miljoner kronor.

Individ-och familjeomsorg

Individ och familjeomsorgs intäkter består av statsbidrag från Migrationsverket för flyktingmottagande och ensamkommande barn samt momsbidrag vid köp av ej skattepliktig verksamhet.

Kostnaderna består till 44,0 procent av köp av huvudverksamhet.

Nettokostnadsbudgeten för hela individ- och familjeomsorg förväntas öka med 8,1 miljoner kronor jämfört med budget 2026. Detta ger en nettokostnadsökning på 8,2 procent jämfört med budget 2026. I planen för år 2028 – 2029 beräknas nettobudgeten öka med 2,3 procent respektive 1,8 procent, vilket motsvarar 2,5 miljoner kronor respektive 2,0 miljoner kronor.

Inom individ- och familjeomsorg, familj, beräknas nettokostnaden för 2027 öka med 8,6 miljoner kronor vilket motsvarar en nettokostnadsökning med 15,0 procent jämfört med budget 2026. Ökningen förklaras främst av en omfördelning av 4,0 miljoner kronor mellan verksamheterna administration och nämnd och IFO familj, som är kopplat till den riktade satsningen på barn och ungas välmående, samt en anpassning till ny sociallagstiftning. Som ytterligare ett led i att möta kraven på den nya satsningen på barn och ungas välmående sker en omfördelning av personalresurser från IFO vuxen till IFO familj. Vidare ses en ökning av nettokostnader inom familjehem, öppenvårdsinsatser samt stödboende men minskad nettokostnad inom HVB-hem.

Inom individ- och familjeomsorg, vuxen, minskar nettokostnaden från budget 2026 till budget 2027 med 0,6 miljoner kronor. Detta ger en nettokostnadsminskningen på 1,5 procent jämfört med budget 2026. Kostnadsminskningen beror främst på minskade nettokostnader för stödboende, HVB-hem samt försörjningsstöd. Vidare omfördelas vissa av personalkostnaderna till familjeavdelningen, då den nya öppenvårdsmottagningen öppnar. Intäkter från migrationsverket beräknas bli lägre än vad som budgeterats 2026. Mottaget av nyanlända är beräknat till 29 personer. Planeringen för 2027 utgår från kommunalet för 2026 och omfattar 29 personer, en nivå som även planeras kvarstå 2028–2029. De 29 personerna avser både skyddsbehövande och personer anvisade enligt bosättningslagen. Mottagandet innebär fortsatt behov av insatser inom boende, etablering och ekonomiskt bistånd trots minskade volymer. Statlig ersättning erhålls från Migrationsverket men intäkterna bedöms minska jämfört med budget 2026.

Äldreomsorg

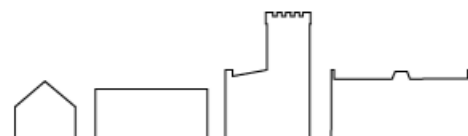
Äldreomsorgens intäkter består av avgifter från brukarna, momsbidrag vid köp av ej skattepliktig verksamhet samt intäkter för vidarefakturerade kostnader för boende enligt länsöverenskommelsen.

Kostnaderna består till 79,0 procent av köp av huvudverksamhet.

Nettokostnadsbudgeten för hela äldreomsorgen år 2026 beräknas öka med 8,7 miljoner kronor. Detta ger en nettokostnadsökning på 1,8 procent jämfört med budget 2026. I planen för år 2028 – 2029 beräknas nettobudgeten öka med 2,4 procent respektive 0,8 procent, vilket motsvarar 12,1 miljoner kronor respektive 4,2 miljoner kronor.

De största förändringarna beskrivs nedan.

Hemtjänstens nettokostnad beräknas öka år 2027 med 2,4 miljoner kronor jämfört med budget 2026. Denna ökning är beräknad med 1,0 procent ökning av checken samt en volymökning

till 209 000 timmar. År 2028 och 2029 antas kostnaden öka med 1,5 miljoner kronor för respektive år. Beräkningen av checken år 2028 och 2029 är 1,0 procent och volymen är ökad med 1000 timmar per år.

Nettokostnaden för vård- och omsorgsboenden beräknas öka år 2027 med 3,5 miljoner kronor jämfört med budget 2026. Denna ökning beror en ökad ersättning av peng med 1,0 procent. Antalet demensplatser jämfört med somatiska platser har ökat i budget 2027 jämfört med 2026. Behovet av platser på vård- och omsorgsboende beräknas till 367 stycken i budget år 2027 enligt utredning av demografiska förhållanden vägt mot de förebyggande insatser som påbörjats 2024–2025. De förebyggande insatserna tros ge effekt på antalet vård och omsorgsplatser först om ett par år. Enligt behovsbeskrivningen i boendeplanen förväntas sedan ett ökat behov av platser i vård- och omsorgsboende med ett snitt på cirka 4 platser för 2028 för att sedan plana ut på 369 platser 2029. År 2028 och 2029 ökar nettokostnaden med 9,1 miljoner kronor respektive 1,5 miljoner kronor. I kostnadsökning i planen är pengens höjd enligt PLF med 1,0 procent år 2028 och 1,0 procent 2029.

Korttidsplatsernas nettokostnad beräknas öka år 2027 med 0,2 miljoner kronor jämfört med budget 2026. Ersättningen är beräknad med 1,0 procents ökning. Antal platser på boendet är 27 stycken. Hyreskostnaden för socialförvaltningen år 2027 är reducerad med 7,8 miljoner som finansieras som central kostnad i kommunen. År 2028 ska hyran för Idun helt finansieras av socialförvaltningen som har fått i uppdrag att ta fram en plan för detta.

Larm och nattpatrull, dagverksamheter och seniorverksamheter är prisjusterade med 1,0 procent.

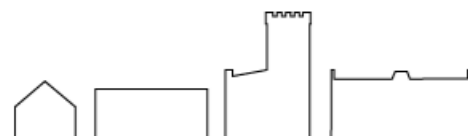
Funktionshinderomsorg

Funktionshinderomsorgens intäkter består av momsbidrag vid köp av ej skattepliktig verksamhet samt vidarefakturerade kostnader för bostad med särskild service till andra kommuner.

Kostnaderna består till 87,0 procent av köp av huvudverksamhet.

Nettokostnadsbudgeten för hela funktionshinderomsorgen år 2027 beräknas minska med 3,5 miljoner kronor. Det är en minskning på 1,6 procent jämfört med budget 2026. I planen för år 2028 – 2029 beräknas nettobudgeten öka med 4,9 miljoner kronor respektive 4,7 miljoner kronor. Detta är en ökning på 2,4 procent för respektive 2,2 procent.

De största förändringarna beskrivs nedan.

Barn

Nettokostnaden för funktionshinderomsorgen barn år 2027 beräknas minska med 4,7 miljoner kronor jämfört med budget 2026. För bostad med särskild service för barn antas nettokostnaden minska då volymen minskar med ett barn år 2027. Även inom korttidsvistelse och korttidstillsyn för barn minskar volymen och kostnaden jämfört med budget 2026. Planen för år 2028 - 2029 antas volymen vara oförändrad jämfört med budget 2027 och bara justeras med prisökningen.

Vuxna

Nettokostnaden för funktionshinderomsorgen vuxna beräknas öka med 1,2 miljoner kronor jämfört med budget 2026.

Ersättningen för bostad med särskild service för vuxna i egen regi för antas priset öka med 1,0 procent. Avtal med omsorgsprisindex (OPI) är beräknat med prisökning på 2,7 procent. Volymen beräknas ligga på samma nivå som 2026, justerat med vissa förändrade insatsbehov, vilket ger en minskad nettokostnad jämfört med budget 2026. Inom daglig verksamhet antas nettokostnaden öka då volymen ökar med tre personer jämfört med budget 2026. Även nettokostnaden inom korttidsvistelse för vuxna beräknas öka. Personlig assistans nettokostnad och volym ökar samtidigt som avlösar-/ledsagarservice minskar jämfört med budget 2026. Assistansersättningens nettokostnad minskar jämfört med budget 2026.

Socialpsykiatri

Socialpsykiatrins intäkter består av momsbidrag vid köp av ej skattepliktig verksamhet. Kostnaderna består till 82,0 procent av köp av huvudverksamhet.

Nettokostnadsbudgeten för socialpsykiatrin ökar med 2,2 miljoner kronor, vilket är en ökning på 9,2 procent jämfört med budget 2026. I planen för år 2028 – 2029 beräknas nettobudgeten öka med 0,9 miljoner kronor respektive 0,7 miljoner kronor. Detta är en ökning på 3,6 procent respektive 2,5 procent för år 2027 och 2028. Nettokostnadsökningen beror främst på volym och kostnadsökning inom socialpsykiatri boende, boendestöd samt kontaktpersoner.

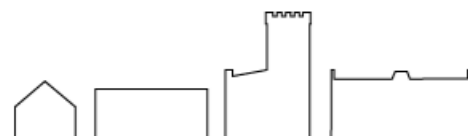
FoU

Budgeterar ett nollresultat

Familjerätt

Budgeterar ett nollresultat

Egen regi

Budgeterar ett nollresultat.

5.4. Volymer

Tabellen visar nettokostnad för volymer för åren 2025 - 2029.

Nettokostnad för volymer (mnkr)	Utfall 2025	Prognos 2026	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Individ- och familjeomsorg	-20,5	-28,9	-34,7	-41,5	-43,4	-44,6
Äldreomsorg	-409,6	-436,3	-450,5	-458,7	-470,2	-474,0
Funktionshinderomsorg	-182,2	-188,7	-195,5	-193,8	-198,7	-203,4
Socialpsykiatri	-19,0	-19,8	-19,2	-22,6	-23,5	-24,1
Nettokostnader	-631,3	-673,7	-699,8	-716,6	-735,8	-746,1

Individ-och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgens totala nettokostnader för volymförändring är 6,8 miljoner kronor högre i budget 2027 jämfört med budget 2026, vilket främst beror på ökade volymer inom familjehem, öppenvård och stödboende, medan volymerna inom hem för vård eller boende (HVB-hem) och ensamkommande barn minskar. I planen för 2028 – 2029 förväntas volymerna ligga på samma nivåer. I budget för 2027 har kostnaderna för arvoden till egna kontaktpersoner/uppdragstagare inom verksamhetsområdena familjehem, kontaktfamilj och ensamkommande barn klassificerats om från kostnadsslaget anslag till volymer.

Vidare ökar volymkostnaderna inom Individ- och familjeomsorgen, vuxna då intäkterna från migrationsverket beräknas minska i budget 2027. Volymerna för nyanlända är budgeterat 2027 till 29 personer. Planeringen för 2027 utgår från kommuntalet för 2026 och omfattar 29 personer, en nivå som även planeras kvarstå 2028–2029. De 29 personerna avser både skyddsbehövande och personer anvisade enligt bosättningslagen. Mottagandet innebär fortsatt behov av insatser inom boende, etablering och ekonomiskt bistånd trots minskade volymer. Statlig ersättning erhålls från Migrationsverket men intäkterna bedöms minska jämfört med budget 2026. Inom stödboende vuxna, HVB-hem samt försörjningsstöd minskar volymerna och kostnaderna jämfört med budget 2026.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens kostnader för volymförändringar i budget år 2027 ökar med 8,3 miljoner kronor vilket är 1,8 procent. I planen för år 2028 ökar volymkostnaderna med 11,4 miljoner kronor 2,5 procent och 2029 med 3,7 miljoner kronor, 0,8 procent. Den äldre befolkningen över 80 år förväntas öka inom de närmsta tre åren.

De främsta volymförändringarna inom äldreomsorgen är:

Hemtjänstens volymkostnader beräknas öka år 2027 med 2,5 miljoner kronor. Volymerna är budgeterade till 209 000 utförda timmar jämfört med 205 000 utförda timmar i 2026 års budget. Det är en ökning med 1,9 procent.

Platserna i vård- och omsorgsboenden beräknas öka år 2027 med en nettokostnad på 3,5 miljoner kronor jämfört med budget 2026. Behovet av platser på vård- och omsorgsboende beräknas till 367 stycken i budget 2027 enligt utredning av demografiska förhållanden vägt mot de förebyggande insatser som påbörjats 2024–2025. De förebyggande insatserna tros ge effekt på antalet vård och omsorgsplatser först om ett par år. Enligt behovsbeskrivningen i boendep planen förväntas sedan ett ökat behov av platser i vård- och omsorgsboende med ett snitt på cirka 4 platser för 2028 för att sedan plana ut på 369 platser 2029.

I beräkningar för 2027 ökas peng med 1,0 procent samt 1,0 procent för 2028 - 2029.

Volymkostnaderna för korttidsboende beräknas öka med 0,4 miljoner kronor jämfört med budget 2026. Platser på nya korttidsboende Idun i Djursholm kommer att uppgå till 27 platser.

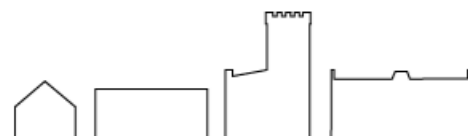
I budgeten 2027 tillkommer volymkostnader för samarbetet med Region Stockholm där initiativet ”under samma tak” på Mörby vårdcentral kommer att bedrivas samt kostnad för syn och hörselinstruktör.

Funktionshinderomsorg

Funktionshinderomsorgens kostnader för volymförändringar i budget 2027 minskar med 1,7 miljoner kronor en minskning med 0,9 procent. I planen för 2028 ökar volymkostnaderna inom funktionshinderomsorgen med 4,9 miljoner kronor en ökning med 2,5 procent och 2029 med 4,7 miljoner kronor en ökning med 2,4 procent.

De främsta volymförändringarna inom funktionsnedsättning är:

Volymen inom bostad med särskild service för barn, antas minska från 4 barn till 3 barn. Vidare minskar volymen för korttidsvistelse och korttidstillsyn för barn jämfört med budget 2026. Totalt blir minskningen av volymkostnaderna för barn i budget 2027 4,7 miljoner kronor jämfört med budget 2026.

Bostad med särskild service för vuxna är beräknad till samma volym som i budget 2026. Kostnaden beräknas bli lägre än budget 2026, då förändrade insatsbehov skett inom bostad med särskild service. Priserna har räknats upp med 1,0 procent för boende i egen regi och avtal med OPI är beräknat med prisökning på 2,7 procent. Inom personlig assistans, daglig verksamhet och korttidsvistelse ökar volymerna jämfört med budget 2026. Avlösar-/ledsagarservice och assistansersättning minskar volymen och kostnaden jämfört med budget 2026. Totalt blir ökningen av volymkostnaderna för vuxna i budget 2027 3,0 miljoner kronor jämfört med budget 2026.

Socialpsykiatri

Socialpsykiatrins nettokostnader för volymförändringar i budget 2027 ökar med 3,4 miljoner kronor en ökning med 17,6 procent. I planen för 2028 ökar volymkostnaderna med 0,9 miljoner kronor en ökning med 4,0 procent och 2029 med 0,6 miljoner kronor en ökning med 2,6 procent. De ökade volymkostnaderna i budget 2027 beror främst på en ökad volym för socialpsykiatri boende och boendestöd.

Tabellen visar antal XXX för åren 2025 - 2029.

Antal (stycken)	Utfall 2025	Prognos 2026	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Individ-och familjeomsorg						
Ensamkommande totalt antal	4	2	4	3	3	3
Familjehem företag	8	6	6	7	7	7
Egna familjehem	7	7	6	8	8	8
HVB familj (barn och ungdom)	3	1	3	2	2	2
Antal nyanlända	13	22	22	29	29	29
Äldreomsorg						
Hemtjänststimmar	206 498	205 000	205 000	209 000	210 000	211 000
Äldreboende antal platser	344	354	369	367	371	369
Korttidsboende	20	27	27	27	27	27
Funktionshinderomsorg						
Boende med särskild service barn	4	3	4	3	3	3
Boende med särskild service vuxna	77	77	78	78	78	78
Daglig verksamhet	105	103	103	106	106	106
Social psykiatri						
Särskilt boende	18	18	18	18	18	18

Scenarier vid kompensation om 1, 2 och 3 procent

Tabellen nedan visar nämndens nettokostnader vid uppräknings med 1, 2 och 3 procents uppräknings för åren 2027-2029.

Socialnämnden (mnkr)	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kompensation 1%	-857,2	-877,9	-889,8
Kompensation 2%	-862,2	-889,5	-907,8
Kompensation 3%	-867,1	-899,6	-923,3

Nedan beskrivs hur respektive scenario påverkar såväl socialnämnden samt verksamheterna inom egen regi. Uppräknings utgår från angivna planeringsförutsättningar och direktiv för budget 2027 och plan 2028–2029 (PLF). Löneökningarna är beräknade enligt PLF och antas under 2027 - 2029 bli 2,0 procent samt 2,7 procent för prisförändringar, internhyror och overheadkostnader. Personalomkostnadspålägget (PO-pålägg) är beräknat enligt förutsättningarna med 40,5 procent.

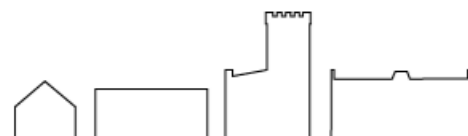
5.5. Kompensation 1%

Vid 1 procents kompensation för anslag samt peng och check höjs budgetramen med cirka 6 miljoner kronor för socialnämnden jämfört med budget 2026. Uppräknings motsvarar cirka 9 miljoner kronor, vilket för socialnämnden medför cirka 3 miljoner kronor i effektiviseringsbehov till följd av löner, lokallhyra och OH-kostnader som ökar mer än tilldelad kompensation.

Vid 1 procent ökning av peng och check år 2027 ger förvaltningen en ökad kostnad om cirka 5 miljoner kronor fördelat enligt följande: cirka 2 miljoner kronor till socialnämndens verksamheter inom egen regi, samt cirka 3 miljoner kronor till externa utförare inom kommunen.

För socialnämndens verksamheter i egen regi beräknas en uppräknings om 1 procent medföra ett effektiviseringsbehov om cirka 6 miljoner kronor. Beräkningen baseras på antagandet att 2026 års kostnadsnivå räknas upp till 2027 års nivå i enlighet med planeringsförutsättningarna samt direktiven för budget 2027 och plan 2028–2029. Därutöver tillkommer hyreshöjningar för planerat underhåll samt uppskjuten hyreshöjning från 2026.

Sedan februari 2026 bedrivs ingen verksamhet vid Storkalmar vård- och omsorgsboende. Kostnaden för lokallhyra kvarstår dock till och med december 2027, under förutsättning att ingen annan användning av fastigheten beslutas. Vidare saknas täckning i budget avseende

Odinslunds hyra som socialförvaltningen tog över maj 2025 i samband med att dåvarande leverantör sade upp avtalet.

Socialnämndens verksamheter är enligt lagstiftning ålagda att utveckla verksamheten och uppfylla ett mer omfattande uppdrag än tidigare. Denna omställning kräver resurser som på kort sikt kan vara kostnadsdrivande.

För att täcka det underskott som en kompensation om 1 procent skulle innebära för socialnämnden, kommer nämnden behöva täcka personella resurser relaterade till de utvecklingsarbeten som nämnden enligt lag är ålagda med medel finansierade via statsbidrag. Att finansiera verksamheten med statsbidrag innebär risker, då det kan försvåra ett sammanhållet och långsiktigt utvecklingsarbete samt försämra förutsättningarna att uppfylla lagkraven.

5.6. Kompensation 2%

Vid 2 procents kompensation för anslag samt peng och check höjs budgetramen med cirka 13 miljoner kronor för socialnämnden jämfört med budget 2026. Uppräkningen motsvarar 14 miljoner kronor, vilket för socialnämnden medför cirka 1 miljoner kronor i effektiviseringsbehov till följd av löner, lokalhyra och OH-kostnader som ökar mer än tilldelad kompensation.

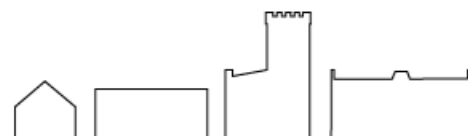
För socialnämndens verksamheter i egen regi beräknas en uppräknings om 2 procent medföra ett effektiviseringsbehov om cirka 4 miljoner kronor. Beräkningen baseras på antagandet att 2026 års kostnadsnivå räknas upp till 2027 års nivå i enlighet med planeringsförutsättningarna samt direktiven för budget 2027 och plan 2028–2029. Därutöver tillkommer de ovan nämnda kostnaderna vid 1 procents kompensation.

Även en kompensation om 2 procent skulle innebära en risk för att det utvecklingsarbete socialnämnden enligt lag är ålagd att genomföra inte fullt ut kan bedrivas enligt lagstiftarens intentioner.

5.7. Kompensation 3%

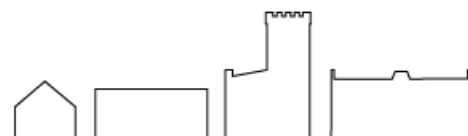
Vid 3 procents kompensation för anslag samt peng och check höjs budgetramen med cirka 19 miljoner kronor för socialnämnden jämfört med budget 2026. Uppräkningen motsvarar cirka 19 miljoner kronor, vilket för socialnämnden medför 0 miljoner kronor i effektiviseringsbehov.

För socialnämndens verksamheter i egen regi beräknas en uppräknings om 3 procent medföra ett effektiviseringsbehov om cirka 1 miljoner kronor. Beräkningen baseras på antagandet att

2026 års kostnadsnivå räknas upp till 2027 års nivå i enlighet med planeringsförutsättningarna samt direktiven för budget 2027 och plan 2028–2029. Därutöver tillkommer de ovan nämnda kostnaderna vid 1 procents kompensation.

Ett scenario med kompensation motsvarande 3 procent skulle även detta för socialnämndens verksamheter innebära att personella resurser måste finansieras via statsbidrag vilket i sin tur kan medföra en begränsad möjlighet att utveckla verksamheten enligt lagstiftarens intentioner.

6. Investeringar

6.1. Tidsbestämda projekt

Projekt inventarier till nytt korttidsboende Idun är avslutat.

6.2. Årliga anslag

Tabellen visar årliga anslag för åren 2027 - 2031.

Årliga anslag (mnkr)	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Inventarier	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Nettoutgifter	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0

Socialnämnden har ett årligt anslag på 1,0 miljoner kronor för inventarier, IT-utrustning och verksamhetsanpassningar i fastigheter.

6.3. Totalsumma av investeringar

Tabellen visar totala nettoutgifter åren 2027 - 2031.

Nettoutgifter (mnkr)	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Totalsumma investeringar	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0

6.4. Tillkommande kostnader

Socialnämnden har inga ytterligare tillkommande kostnader.

7. Risker

Avsnittet redogör för risker av väsentlig karaktär fördelat på ekonomiska risker, risker för verksamhet och omvärldsrisker. Riskerna beskrivs utifrån vilken sannolikhet och de konsekvenser riskerna kan ha om de inträffar under verksamhetsåret. Vid ekonomisk risk anges ett spann i miljoner kronor.

Utifrån planeringsförutsättningarna har socialförvaltningen identifierat flertalet risker som får direkt effekt på ekonomi och verksamhet.

7.1. Ekonomiska risker

Fördelning av generella statsbidrag

Enligt finansieringsprincipen fördelas både generella och riktade statsbidrag till kommuner i syfte att kommuner ska få ersättning för att finansiera nya statliga uppgifter.

Finansieringsprincipen omfattar statligt beslutade obligatoriska åtgärder som direkt tar sikte på kommunal verksamhet. Under 2027 förväntas många förändringar i lagstiftningen på socialtjänstens område träda i kraft som ålägger socialnämndens verksamheter ett större, bredare och mer komplext uppdrag. Hittills har socialnämndens verksamheter inte fått del av de generella statsbidragen som fördelats till Danderyds kommun och om socialnämnden fortsatt inte får de av de medel som tillfaller kommunen enligt finansieringsprincipen för att täcka ökade kostnader till följd av nya krav i lagstiftningen finns en stor risk att socialnämnden inte kan genomföra sitt uppdrag enligt lagstiftarens intentioner utan att anpassa befintlig verksamhet.

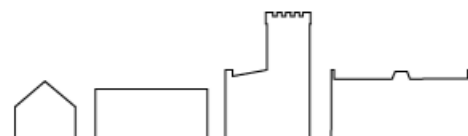
Ett exempel på sådana lagändringar är aktivitetskravet som förväntas träda i kraft den 1 juli 2026. För detta har Danderyds kommun tilldelats cirka 3,5 miljoner i generellt statsbidrag för 2026 samt cirka 7,0 miljoner för 2027.

Den 1 juli 2026 kommer det även åläggas samtliga kommuner att inrätta tjänsten medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR). För detta har Danderyds kommun tilldelats cirka 0,5 miljoner kronor för 2026 samt cirka 1,0 miljoner för 2027.

Krav på omställning av socialtjänsten

Till följd av lagstiftning har socialförvaltningen en skyldighet att ställa om sin verksamhet. Att ställa om socialtjänstens verksamheter för att klara ett alltmer mångfacetterat och komplext uppdrag innebär faktiska ekonomiska risker om inte nämndens kompenseras för de reella kostnader omställningen innebär.

En konsekvens för att säkerställa verksamhetens utveckling i linje med lagstiftningens krav är att socialförvaltningen, till följd av nya behov och utmaningar, behövt rekrytera nya

befattningar och utöka sin personalstyrka som exempelvis digitaliseringsstrateg, lokalstrateg och chefstjänster inom äldreomsorgen. Dessa åtgärder innebär en ekonomisk risk initialt, men bedömningen är att den totala ekonomiska risken på sikt ska minska till följd av ett mer effektivt och förebyggande arbete.

För att säkerställa en verksamhet av hög kvalitet behöver nämnden kompenseras för de tjänster som förvaltningen ålagts att rekrytera för att effektivt bedriva verksamheternas kärnuppdrag.

De ungefärliga belopp som avses är 7,2 miljoner kronor för utökad personalram.

Volymrelaterade risker

Volymförändringar inom socialnämndens verksamheter utgör en betydande ekonomisk risk. Att prognostisera volymer inom socialtjänsten är en utmaning då det styrs av enskilda individers behov som snabbt kan ändra inriktning och förändras. Även andra faktorer så som vad som sker i samhället i stort samt hur verksamheten och tilliten till socialtjänsten utvecklas är styrande faktorer kring potentiella volymförändringar.

Socialnämnden har fattat ett beslut om att utöka den befintliga dagverksamheten inom nämndens äldreomsorg. Detta beslut ska slutligen tas av kommunstyrelsen under 2026. Om kommunstyrelsen fattar beslut i enlighet med socialnämndens förslag kommer detta att innebära en ökad volymkostnad som inte ingår i budget 2027 då inget slutligt beslut är fattat.

Statliga beslut och externa faktorer

Statliga beslut kring integration har lett till en osäkerhet i verksamheten, då antalet nyanlända varierar år från år. Detta innebär att budgeterade statliga ersättningar är svåra att förutse.

7.2. Risker för verksamhet

När volymerna inom socialtjänsten ökar, det vill säga antalet ärenden blir fler ökar också arbetsbelastningen. Utöver trenden med uppgående volymer syns även komplexiteten i enskilda ärenden öka. Ökad komplexitet ställer högre krav på kompetens, samverkan och tillgängliga resurser. För att kunna möta behoven och samtidigt säkerställa kvaliteten i insatserna behöver verksamheten ges rätt förutsättningar både organisatoriskt och ekonomiskt.

Utifrån planeringsförutsättningarna ser socialförvaltningen stora risker kopplat till verksamheten och det uppdrag denne ålagts enligt lagstiftningen.

7.3. Omvärldsrisker

Den pågående desinformationskampanjen mot socialtjänsten i Sverige ger missvisande uppgifter om myndighetens arbete, särskilt kring omhändertagande av barn. Kampanjen har

främst spridits via sociala medier och vissa utländska medier, vilket har lett till flera allvarliga konsekvenser. Risker kopplade till desinformationskampanjen:

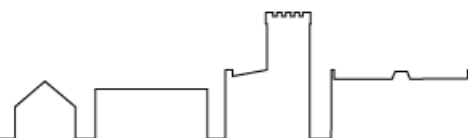
1. Hot och trakasserier mot personal: socialsekreterare och andra anställda inom socialtjänsten har blivit utsatta för hot och trakasserier i vissa av Sveriges kommuner, vilket kan skapa en känsla av osäker arbetsmiljö
2. Minskat förtroende för socialtjänsten: kampanjen har skadat allmänhetens förtroende för socialtjänsten, vilket kan leda till att människor tvekar att söka hjälp eller samarbeta med myndigheten.
3. Påverkan på beslut: rädslan för hot och trakasserier kan påverka socialsekreterares beslut, vilket i sin tur kan leda till att barn och familjer inte får det stöd de behöver.
4. Ökad arbetsbelastning: hanteringen av desinformation och dess konsekvenser kan öka arbetsbelastningen för socialtjänsten, vilket kan påverka arbetets kvalitet. Regeringen har vidtagit åtgärder för att motverka desinformationen och stärka skyddet för offentligt anställda, inklusive skärpta straff för hot och våld mot tjänstemän.

Det oroliga läget i världen kan innebära flera omvärldsrisker för socialtjänsten

1. Ökad arbetsbelastning: kris- och konfliktsituationer globalt kan leda till en ökning av flyktingar och asylsökande som behöver stöd och hjälp från socialtjänsten.
2. Säkerhetshot: främmande makt och våldsbejakande extremister kan utnyttja oroligheter för att skapa instabilitet, vilket kan påverka säkerheten för socialtjänstens personal och de individer som har behov av hjälp och stöd.
3. Resursbrist: ett försämrat säkerhetsläge kan leda till att resurser omfördelas till andra samhällsviktiga funktioner, vilket kan påverka socialtjänstens förmåga att leverera tjänster. Dessa risker kräver att socialtjänsten har en stark beredskap och flexibilitet för att kunna hantera förändrade förutsättningar och säkerställa att de kan fortsätta stödja de mest utsatta i samhället.

8. Omvärldsanalys

Socialförvaltningen har tagit fram en omvärldsanalys för att belysa de utmaningar och möjligheter förvaltningen ser utifrån olika faktorer i omvärlden. Omvärldsanalysen är avsedd att bistå socialnämnden i arbetet för kommande verksamhetsår och vara ett stöd i arbetet med framtagandet av verksamhetsplan och prioriteringar för verksamheten. I rapporten analyseras

faktorer utifrån övergripande förutsättningar samt utifrån lokala förutsättningar i Danderyd.
Omvärldsanalysen bifogas denna rapport.